

Moja zajčja noga.

(Basen.)

Gežiš, uboga zajčja noga,
Na mizi prašni pred menoj,
Najlepši zajec izpod Roga
Bil gospodar nekdam je tvoj.

On vladal zajčjemu je rodu,
Ves gozd je bil njegova last.
Kako si bila mu po godu
Na begu, — kaka zate čast!

Iz zelnika odnesla tata
Hitrejše vselej si ko blisk,
Če zadrevila psov se jata
Za njim je kdaj na lovčev pisk.

Zato te on nad vse hvaležno
Na mah polagal je mehak,
In šapico občutno, nežno
Te grel kožušček je gorak.

Zakaj usoda te nemila
Je vrgla v prah, v ta pusti kraj?
Lahko najlepšega nosila
Bi zajca v gozdu še sedaj!

„O molči mi o taki slavi,
Ne golči takih mi besed,
Saj ti ne veš, kaj to se pravi,
Nositi plašno mevžo v svet.

Kako sem srečna in vesela,
Čeprav na prahu tu žedim,
Da sem plašljivca se otela,
Da v svet ni več mi treba ž njim!“

Greg. Gornik.

Listje in cvetje.

Nekaj cvetličja iz pesništva.

(Nabira in razkazuje St. pl. Orlovič.)

F) Iz metonimije se izvaja:

a) Evfemizem stavi mesto ostrih milnejše, mesto žaljivih bolj prizanašljive, mesto manj spodobnih spodobnejše izraze, vendar tako spretno, da čitatelj takoj pogodi reč, katero je mislil pisatelj, n. pr. Nalašč tako praviš (= lažes se); bili so precej glasni (= prepirali so se).

Slična je litotes, ki pa pripada sinekdohi; ta kaže svojo krepkost v nasprotni negaciji, n. pr. to ni mala reč (= jako imenitna); to ni bilo posebno lepo dejanje (= sramotno dejanje).

b) Ironija je prilika, ki pové ravno nasprotno temu, kar hoče izraziti. Nje namen je krepkejšo izražati nevoljo, grajo, zasmeh. Jako zbadljivi ironiji pravimo sarkazem. N. pr. ironija je, če se reče slabemu učencu odličnjak, strahopetniku neustrašen junak, mršavemu konju iskri „arabec“ i. t. d. Joba je zaničevala njegova žena: „Ali še ostaneš v svoji priprostosti? Le hvali Boga, pa umri!“ So-

vražniki so zaničevali Kristusa na križu: „Aha, kako tempelj Božji podiraš in v treh dneh zopet sezidaš!“

c) Perifraza označi predmet, ne da bi ga imenovala, s tem, da našteje dozorno njegova svojstva. Od zagonetke se razlikuje v tem, da pogodimo stvar brez dolgega ugibanja, n. pr. Pojdeš kmalu v krtovo deželo (= v grob); „svitli milijoni na nebu“ (= zvezde).

Pač sanjaš o krajih, kjer solnce toplo
Sesticam, družicam se smeje,
Kjer cvetje dišeče in sadje zlato
Visi od citronove veje. („Zaostali ptič“.)

Včasih se nakopiči ob jednom več podob, n. pr. „Dijak je pogorel pri poskušnji“. Izraz „pogorel“ naznanja najprej metonimijo, ker ima pomen, da je pogorelo imetje, ne človek sam; a ob jednom je tudi metafora, ker nam hoče pravo za pravo povedati, da je tak dijak po svoje jednako nesrečen, kakor posestnik, kateremu je vse pogorelo. — „Laž ima kratke noge“. Tu imamo personifikacijo, pa tudi ob jednom metaforo, ker se dá laž tako hitro vjeti, kakor človek majnih nog.